

Gyorsítósáv

Gazdaságösztönzés EU forrásból zölden

CliMates'
Alliance

Készítette: Cserneczky Tamás, dr. Körtvélyessy Katalin,
Kolossa Péter, dr. Mezősi Balázs

Dátum: 2026. április 17.

Előszó

A 2026-os áprilisi választások új lendületet adhatnak az Európai Unióval való együttműködésnek, így újra elérhetővé válhatnak a Magyarország számára megítélt, de eddig blokkolt források. Erre szükség is van, mert a magyar gazdaság ezek nélkül csak nagyon lassan tudna magához térni.

Ennek megfelelően kiemelt figyelem irányul ezen források helyzetére, a kapcsolódó kihívásokra és lehetőségekre.

Jelen tanulmányunkban áttekintjük azt, hogyan segíthetnek ezek a források a magyar gazdaság talpra állásában, és hogyan lehet a gazdaságösztönző hatást maximalizálni. A tanulmányban kitérünk arra is, hogy **miként lehetne a már elveszett forrásokat újra elérhetővé tenni, a rendelkezésre álló forrásokat pedig miként lehetne minél inkább a gazdaság élénkítésének szolgálatába állítani.**

Tanulmányunk a CliMates' Alliance szakértői által készített, a szövetség blogján megjelenő cikksorozaton alapul, annak lényegi kivonata. A szövetségünk tagjai uniós programok tervezése, értékelése és menedzsmentje terén, valamint a természet-, környezetvédelmi fejlesztések terén is jelentős tapasztalattal rendelkeznek, a téma pedig a szövetség misszióját jelentő zöld átállás szempontjából is kiemelten fontos. A szabályozás, a szakpolitika és a piaci trendek is abba az irányba mutatnak, hogy **a zöld átállásra felkészülés, a zöld beruházások és az uniós források zöld célú felhasználása a kulcsa a tartós gazdasági és egyben fenntartható fejlődésnek a következő években.**

Áttekintés

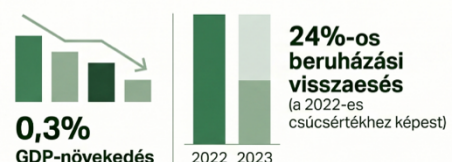
A magyar gazdaságnak stimulus kell

2022 óta nem tud növekedési pályára állni a magyar gazdaság, 2025-ben is csak a GDP 0,3%-ka volt a növekedés. A beruházások a 2022. IV. negyedévi csúcserőltékhez képest 24%-kal voltak kisebbek tavaly, volumenük még mindig nem éri el a 2022-es értéket. Ahhoz, hogy ez megváltozzon, kell valamilyen pozitív hatás, ami beindít egy felfelé ívelő pályát.

Ugyanakkor a mozgástér a kormányzati beavatkozásra meglehetősen szűkös.

Egyrészt a költségvetés 2025-ben rekord - 5 700 milliárd forintos - hiánnyal zárta az évet, és 2026 első három hónapjában a hiány már elérte az egész évre tervezett érték 80%-át. Ezért nem lesz könnyű a magyar költségvetésben forrást találni gazdaságösztönző lépések finanszírozására.

GAZDASÁGI HELYZETKÉP

Szűkös költségvetési mozgástér
rekordmértékű hiány miatt

Másrészt a külső körülmények is messze vannak az ideálistól. A magyar gazdaság számára fő felvevőpiacot jelentő Európai Unió várható növekedése 2026-ban csak 1% körül várható, és ezt is veszélyezteti a - főként közel-keleti háború következményeként már most jelentkező - energiaválság.

A 2010-es évek elején hasonlóan nehéz gazdasági és költségvetési helyzetben az uniós források jelentette kereslet segítette beindítani a növekedést, ezért érdemes elgondolkodni azon, hogy ez a lehetőség most hogyan ragadható meg.

Hogyan járulhatnak hozzá az EU-s források a gazdaság beindításához?

Az EU által biztosított beruházási keretek célja nem a gazdaságösztönzés. Normális időkben. A kapott források célja az elmaradott területek felzárkóztatása, a gazdaság versenyképességének növelése, a társadalmi és környezeti problémák kezelése. Ugyanakkor minden elköltött forintnak gazdaságösztönző hatása van, hiszen megrendelést jelent a vállalkozásoknak és bért a projektekben résztvevőknek. A gazdaságba áramló forrás egyben jelentős bevételeket hoz a költségvetésnek az áfán és a jövedelmeket terhelő adókon keresztül. **Átgondolt tervezéssel és okos menedzsmenttel az EU-s források szabályosan használhatók a gazdasági teljesítmény fellendítésére úgy, hogy a hosszútávú szerkezetátalakító célokat sem kell háttérbe szorítani.**

A beruházási források elköltésére több lehetőség is van, amelyek mind eltérő mértékben pörgetik a gazdaságot.

Nagyobb a növekedési hatás, ha a megvalósítás során a hazai termékek és hazai szolgáltatások dominálnak.

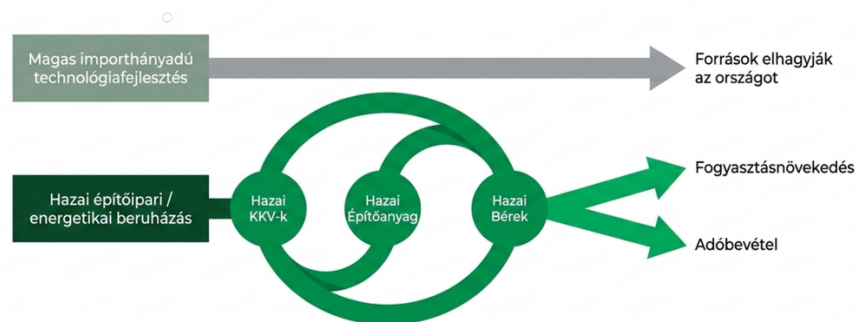
Például a jellemzően hazai építőanyagokkal, zömében hazai vállalkozások által megvalósítható építési beruházások (pl.: épületfelújítások) nagyobb rövid távú növekedést hoznak, mint a magas importhányaddal jellemezhető technológiafejlesztések (pl.: jármű- és eszközbeszerzések). Ennek egyszerűen az az oka, hogy így a pénz nagyobb része hasznosul itthon, ugyanakkora keretből több jövedelemhez jutnak a magyar vállalkozások, munkavállalók. Több jövedelem pedig több fogyasztást, több adóbevételt, összefoglalva több növekedést jelent. A gazdasági növekedés jellemzésére használt fő mérőszám, a GDP logikája persze ennél bonyolultabb, de ez a logika a GDP szintjén is működik.

A pénzköltés rövid távú gazdaságösztönző hatása annál nagyobb, minél nagyobb keresleti sokkot okoznak a piacon megjelenő új megrendelések. Amellett, hogy az új projektek önmagukban is keresletet okoznak - a sok, relatív egy időben megjelenő megrendelés pozitív várakozásokkal tölti el a vállalatokat. A pozitív

várakozások hatására a vállalatok új beruházásokat mernek vállalni, és növelik a hiányszakmákban a béreket. Ezért annak is van jelentősége, hogy milyen ütemezésben jelennek meg az új megrendelések. A leggyorsabb, legjobb keresletnövelő hatással a bérkifizetések bírnak, mivel nagyon rövid idő alatt növelik a lakosság fogyasztási képességét.

A gazdaságösztönzés anatómiája: A hazai hozzáadott érték maximalizálása

A rövid távú gazdaságösztönző hatás annál erősebb, minél nagyobb keresleti sokkot okozunk a hazai piacon. A technológiai import helyett az épületfelújítások generálják a leggyorsabb növekedést.

Ugyanakkor arra is figyelni kell, hogy ha a keresleti sokk meghaladja a rendelkezésre álló kapacitásokat, akkor inflációs nyomás jöhet létre, amely már nem kívánatos. Ezért érdemes a rendelkezésre álló kapacitásokat is figyelembe venni, sőt, ha lehet, fejleszteni a kereslet ösztönzésével egyidőben.

Milyen mozgástér van az EU-s forrásokkal történő gazdaságélénkítésre 2026-ban?

Ebben a fejezetben azt vesszük számba, hogy milyen mozgástér áll rendelkezésre a gazdaságösztönzésre az EU-s források segítségével 2026 tavaszán és nyarán. Talán ez a legkomplexebb kérdés a témában, mivel több, különböző szabályrendszerrel rendelkező forrásalapról van szó, továbbá figyelembe kell venni a jogállamisági eljárások (feltételesség) státuszát, a beruházások előkészítettségét és várható átfutási idejét, az intézményrendszer kapacitásait és a piaci szereplők erőforrásait és a fejlesztési igényeket.

A források jelen gondolatmenet szempontjából három kategóriába sorolhatók:

- már lekötésre kerültek és felhasználásuk biztosított,
- még nem kerültek lekötésre,
- már elvesztek a jelenlegi szabályok szerint.

Az első kategóriával nem kell foglalkozni, mert ennek hatása már jelentkezett, vagy jelentkezni fog további beavatkozás nélkül is. Tanulmányunk a másik két kategóriára fog koncentrálni.

A mozgástér kérdését érdemes alaponként megvizsgálni. Az EU a fejlesztési forrásokat több célra biztosítja, és ezeket külön szabályokkal rendelkező fejlesztési alapok/programok keretében használhatja fel Magyarország. Minden programnak van egy önálló tervdokumentuma, amely meghatározza az elérendő célokat, a célcsoportokat, amelyekre a forrás költhető, a kereteket és a forrásfelhasználás elvárt ütemezését. Ezeket a dokumentumokat a magyar kormány készíti elő, de a hatályba léptetésükhöz, módosításukhoz szükséges az EU Bizottság jóváhagyása, miközben a társadalmi partnerek bevonása, tájékoztatása is elvárás.

Szintén alaponként érdemes vizsgálni az EU által támasztott ún. jogállamisági elvárások (feltételeesség) szerepét. Ezek olyan követelmények, amelyek teljesítése szükséges az adott alap, vagy akár több alap forrásainak lehívásához. Több mint harminc ilyen követelményt támasztott az EU 2021-ben, amelyek közül a kormányzat az elmúlt években csak néhányat, a bíróságok függetlenségével kapcsolatos jogszabálymódosításokat teljesítette és annak gyakorlati megvalósítása is vizsgálat alatt áll.

A legnagyobb és leggyorsabb előrelépést úgy lehet elérni, ha a három infrastrukturális alap (IKOP Plusz, KEHOP Plusz, TOP Plusz) kereteinek 55%-át blokkoló, a rendszerszintű korrupcióval kapcsolatos aggályok miatt előírt feltételeket teljesíti Magyarország.

Ezzel több mint 2400 milliárd forintnyi keret szabadulna fel. Ehhez arra van szükség, hogy a megfelelő jogszabályok kidolgozásra és elfogadásra kerüljenek. Ilyen például az országgyűlési képviselők érdemi, ellenőrizhető vagyonnyilatkozatra való kötelezése, illetve a korrupció ellen küzdő testületek (pl.: Integritás Hatóság) érdemi működésének biztosítása. Ez akár hetek, hónapok alatt teljesíthető. Azért is fontos ezzel sietni, mert az így elzárt források egyhatoda minden évben elveszik, amíg nem teljesítjük az egyébként a saját nemzeti érdekeinknek is megfelelő elvárásokat, vagyis **2026 decemberéig meg kell születnie a jogszabályoknak az EU-val egyeztetett módon a további veszteség megelőzése érdekében.** Az eddigi nem teljesítés miatt 2024 és 2025 végén is elvesztett már 1-1 milliárd eurót Magyarország. Annak módjára, hogy az elvesztett forrást hogyan lehetne visszaszerezni, még kitérünk.

A béklyó lekerülése különbözőképpen hat a három érintett operatív programra.

A TOP Plusz, teljes nevén Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz a vármegyei és települési önkormányzatok által tervezett terület- és településfejlesztési

célokra biztosít forrást, több mint 1900 milliárd forintos kerettel. Ez a forrás közel egészében lekötésre került, és lehívása a fenti blokk feloldása után biztosítottnak tekinthető. Rövid kitérővel itt kell megjegyezni a teljesség kedvéért, hogy a forrás felhasználásának vannak egyéb, szakpolitikai előfeltételei (pl.: egyes szakpolitikai stratégiák elkészítése). Ezeket most az egyszerűség kedvéért teljesítettnek tekintettük. Ami ezek közül még nem teljesített, az a magyar közigazgatás kapacitásaival néhány hónap alatt megoldható, és többségében már elő is van készítve.

A KEHOP Plusz és még inkább az IKOP Plusz esetében viszont beavatkozásra van szükség a jogállamisági feltételek teljesülése után is, mert ezeknél nem került elegendő projekt előkészítésre ahhoz, hogy a források lehívása megfelelő ütemezéssel biztosítható legyen.

Miért fontos a megfelelő ütemezés?

Azért, mert az EU és a magyar kormány a programok elfogadásakor (2020-2021) megállapodott egy pénzlehívási ütemezésben. Ha ezt nem tudja Magyarország tartani, akkor két, illetve egyes esetekben három év türelmi idő leteltével elveszik a betervezett, de le nem hívott összeg. Ennek előrejelzése egy bonyolult modellezést igényel. E modellezés publikussá vált eredményei alapján **állítható, hogy IKOP Plusz és a KEHOP Plusz áttervezést igényel ahhoz, hogy források ne vesszenek el majd a 2028-2029 években.** Bár ez most távolinak tűnik, de sajnos ez nincs így, mert csak megvalósított és elszámolt projektekre lehet az EU Bizottságtól kérni a kifizetést. Most kell elindítani azokat a projekteket, amelyeket 2028-2029-ben szeretnénk elszámolni, mivel ezek fizikai megvalósítása és pénzügyi teljesítése legalább két évet igényelni fog.

A KEHOP Plusz (Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz) energetikai, környezet- és természetvédelmi fejlesztéseket finanszíroz - több mint 1500 milliárd forint kerettel. Meglátásunk szerint itt **az lehet a megoldás, ha a veszélyeztetett keretek átcsoportosításra kerülnek a lakossági és önkormányzati energetikai fejlesztésekre.** Ezek

megfelelnek a korábbi cikkben leírt kritériumoknak, vagyis viszonylag magas hazai hozzáadott értékkel rendelkeznek és relatív rövid időn belül megvalósíthatóak. A lakosság részére jelenleg rendelkezésre áll az Otthonfelújítási Program (OFP), amely 5 millió forint vissza nem térítendő támogatást, és 5 millió forint kamatmentes hitelt biztosít energetikai felújításra, csekély önerővel. A program kerete várhatóan 2026

KEHOP Plusz (1500 Mrd)

Szűk keresztmetszet: Lassan induló nagyberuházások (fizikai és pénzügyi teljesítés min. 2 év).

A Váltás: Lakossági és önkormányzati energetikai fejlesztések. Gyorsabb átfutás, hazai kapacitás.

tavaszán kimerül, Budapesten már felfüggesztésre is került. A keret megemelésével egy jól bejáratott csatornán lehetne úgy forrást felhasználni, hogy azzal egyben a gázfelhasználás is csökkenne, vagyis a fejlesztések az energetikai szuverenitást növelnék és a lakosság energiaköltségét csökkentenék. Mivel Magyarországon még több mint egymillió lakás/ház igényelne felújítást, ebben a fejlesztési irányban több tíz-, de akár több százmilliárd forint keretet lehetne a következő években is úgy kihelyezni, hogy egyben fontos hazai stratégiai cél is teljesül, és a gazdaság is növekszik. Az energetikai felújítások relatív gyorsan megvalósíthatók, így a gazdaságösztönző és strukturális költségcsökkentő hatás is gyorsan jelentkezhet.

Az IKOP Plusz (Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz) több mint 1500 milliárd forintnyi kerete már jóval nehezebb eset. Ez a program nagyléptékű közlekedésfejlesztési beruházásokat foglal magában, amelyek előkészítése, közbeszerzése éveket is igénybe vehet. Mivel az elmúlt években kevés ilyen projekt jutott el abba a fázisba, hogy elindulhat a megvalósítás, ezért nem lehet egy-két jól előkészített projekttel megakadályozni a forrásvesztést. Az operatív program módosítása jelenleg is folyamatban van.

IKOP Plusz (1500 Mrd)

Szűk keresztmetszet: Évekig elhúzódó közlekedési megaprojektek.

A Váltás:

1. Kettős célú (polgári/védelmi) infrastruktúra.
2. Vasúti/városi akadálymentesítés (költségfüggetlen elszámolással).
3. Kerékpárút programok emelése.
4. A 2028+ ciklus tervezésének előfinanszírozása magyar mérnökökkel.

Ez több lehetőséget is magában hordoz:

- A program keretének egy része átcsoportosítható **kettős célú, vagyis polgári és védelmi célú infrastruktúra fejlesztésére**. Ha ez megtörténik, több idő fog rendelkezésre állni a forrás lehívására. Ez az opció is csak olyan mértékben és ütemben alkalmazható, amennyit az előkészített projektek le tudnak hívni.
- A keret egy része átcsoportosítható lenne **a vasúti és városi közlekedés megállóinak akadálymentesítésére**. Az akadálymentesítés egy olyan esélyegyenlőséget szolgáló cél, amely horizontálisan érvényesítendő az EU-s források elköltése során, továbbá egy jól alátámasztható szükséglet. Az akadálymentesítési projektek tervezési, engedélyeztetési, beszerzési és kivitelezési ideje jóval rövidebb a nagyléptékű közlekedési beruházásokénál. Akár arra is lenne lehetőség, hogy Magyarország ún. költségfüggetlen finanszírozási megoldásban állapodjon meg az EU Bizottsággal, amely jelentősen gyorsíthatja az elszámolást, mert az eredmények elérése (pl.: 100 db megálló akadálymentesítése) esetén az előre megállapodott keretet az EU Bizottság kifizeti a bizonylatok bekérése nélkül.

- További lehetőség a már futó **kerékpárút program kereteinek emelése** és a már előkészített projektek támogatása. Ezek a beruházások gyorsabban kivitelezhetők, mint a nagyobb léptékű vasúti, közúti projektek.
- Szintén érdemes lenne **keretet biztosítani a 2028-2034 közti EU-s fejlesztési periódus infrastruktúrafejlesztési projektjeinek előkészítésére**, mert ezen a téren jelentős elmaradás halmozódott fel az előző években. A következő ciklus forrásait is csak akkor tudja ütemesen lehívni majd Magyarország, ha jól előkészített műszaki tervekkel rendelkezik. A tervezési munka pedig jellemzően szinte 100%-ban magyar kapacitásból megvalósítható, így relatív gyors és jó hatékonyságú gazdaságösztönző hatása van.

A másik nagy lehetőség a Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Tervben rejlik (röviden HET, vagy – ismertebb nevén – angolul RRF), mert ez az egyik legnagyobb keret, amely a gazdasági növekedést szolgálhatja.

Az alapon csak a vissza nem térítendő támogatás több mint 2 200 milliárd forint, amelyhez még társul kb. 1 200 milliárd forintnyi hitelkeret.

Az RRF esetében talán még égetőbbek a határidők, mint a többi programnál.

Ezt a keretet a COVID okozta gazdasági visszaesés enyhítésére hozta létre az EU, és a program 2026 augusztusában lejár, vagyis még idén nyáron meg kell valósítani az innen finanszírozott fejlesztéseket olyan mértékig, hogy azok elszámolhatók legyenek.

Az RRF felhasználását egy összetett problémahalom akadályozza:

- Az egész RRF felhasználását blokkolja egy 27 szupermércföldkőből álló elvárásrendszer, amely jogszabálmódosításokkal teljesíthető. Mindegyik elvárás a rendszerszintű korrupció kezelését, megelőzését szolgálja, így teljesítésük elemi nemzeti érdek. A szükséges jogszabálmódosítások, intézményi átszervezések, fejlesztések néhány hónapon belül megvalósíthatók, de mivel az új kormány megalakulását követően szinte azonnal ott a 2026 augusztusi határidő, itt politikai szintű megállapodásra van szükség az EU Bizottságával. Ennek jó előképe lehet a lengyel példa, ahol az EU Bizottság bizonyos mértékig megelőlegezte a feltételek teljesítését annak ellenére, hogy a tényleges jogszabályi változtatásokra csak a később került (illetve kerül) sor.
- Bár publikus forrásból nehéz felmérni az RRF-ből finanszírozott fejlesztések státuszát, valószínűleg több is van, amelynek teljesítése nem lesz meg 2026 augusztusig, vagy az nem lesz kellőképpen dokumentálva a határidőre. Az RRF esetében az EU Bizottság nem a számlák felmutatását, hanem az eredmények

elérését várja el. Ez az teljesítési forma az egész EU-ban még kihívást jelent, a magyar intézményrendszer pedig még egy ilyen dokumentációt sem nyújtott be a jogállamisági problémák okozta benuótság miatt. Vagyis a teljesítés több szempontból is kihívásokkal küzd és jelentős rá az esély, hogy több fejlesztési cél esetében nem fog sikerülni rendelkezésre álló szűkös időkeretben.

A megoldás itt is többrétű lehet.

Bizonyos mértékig az RRF jelenlegi szabályrendszerén belül is menthető a forrás, mert az EU Bizottság teljesítettnek tekinti azon pénzek felhasználását, amelyek a 2026 augusztusi határidőig kihelyezésre kerültek a kedvezményezett számára - még akkor is, ha a tényleges felhasználás később történik meg. Ilyen megoldáson az előző kormány is gondolkodott. A terv szerint a Magyar Fejlesztési Bank lehetne a kedvezményezett, amely aztán hitel és tőkeprogramok keretében helyezné ki később a forrást. Erre a megoldásra akkor van esély, ha olyan témákra kerül majd felhasználásra a forrás, amelyek megfelelnek az RRF eredeti céljainak (reziliencia növelése, zöld és digitális átállás elősegítése). Itt is felmerülhet a megújuló energia felhasználását célzó, illetve energiahatékonysági fejlesztések témája. Kiemelten hasznos lenne például egy olyan tőkealap létrehozása, amely kifejezetten a geotermikus projektek előkészítését, megvalósítását finanszírozná. Magyarország hatalmas geotermikus potenciállal rendelkezik, amelyet jelenleg alig használ ki. A geotermikus projektek legnagyobb kihívása az, hogy a cégeknek jelentős kockázatot jelentenek a kutató fúrások finanszírozása. Ezt a kockázatot csökkenthetné az, ha a Magyar Fejlesztési Bank biztosítana ezen fúrások finanszírozását tőkejuttatás, vagy hitel keretében.

Emellett az új magyar kormánynak érdemes felmérnie, hogy mekkora igény van a többi tagállam részéről arra, hogy az egész Helyreállítási Terv határidejét kitolják. Más tagállamok is küzdenek a forrásvesztés kockázatával, így lehet nyitottság az Európai Tanácsban arra, hogy a forrásvesztést elkerülendő hosszabbítást szavazzanak meg. Az eddigi kommunikáció alapján az EU Bizottság erre egyelőre nem igazán nyitott, mert a határidők kitolása rossz precedenst teremthet.

Arra jóval nagyobb lehet a fogékonyság az EU szintjén, hogy a határidőig el nem számolt forrásokat más, az EU közös céljait szolgáló új tagállami célokra elérhetővé tegye újra az EU. Ez esetünkben azt jelentené, hogy bár a határidőnél az RRF forrás elveszne, az rövid időn belül felhasználható lenne új célokra. A következő fejezetben ennek a lehetőségét járjuk körbe.

Hogyan bővíthető a mozgástér a gazdaság EU-s forrásokból történő ösztönzésére?

Ebben a fejezetben arra teszünk javaslatot, hogy **Magyarország próbálja meg egy huszárvágással a TOP, KEHOP, IKOP és RRF alapokból már elvesztett és a várhatóan elvesző forrást megmenteni és a gazdaság ösztönzésére fordítani.**

Ez azért is lenne kedvező megoldás, mert ez az új forráskeret sokkal nagyobb mozgástér mentén lehetne célokhoz rendelhető, mint a 2020-ban készített tervek alapján felhasználandó jelenlegi keretek, főleg ha azokat a rendelkezésre álló rövid idő alatt kellene lehívni. **Az új forráskeret lehetőséget adna a programok, projektek megfelelő előkészítésére és hatékony végrehajtására.**

A magyar gazdaság növekedési pályára tereléséhez ráadásul sok pénzre van szükség, vagyis indokolt lenne nem veszni hagyni a Magyarország számára egyszer már megszavazott kereteket.

Ennek fényében a legkedvezőbb megoldás az lehetne, ha Magyarország egy olyan EU-s szintű jogszabályváltozást kezdeményezne, amely a jogállamisági eljárás keretében elvesző, illetve az RRF-ben a tagállamok által le nem hívott forrásokat újra felhasználhatóvá tenné a közel-keleti háborúk miatt jelentkező energiaválság okozta kihívások kezelésére. **Az új forrás (hívjuk mondjuk munkanéven RePowerEU Plusz-nak) a fosszilis energiafelhasználás csökkentésére szolgálna, így támogatná a zöld átállást, valamint az orosz energiahordozókról való leválást is.** Természetesen erre a forrásra is érvényesek lennének a jogállamisági elvárások, így ezek érvényesítésére is kapna garanciát az Európai Unió.

Magyarország a jogállamisági eljárás keretében 2024-ben és 2025-ben is elveszett kb. 1-1 mrd EUR-t és az RRF-ből várhatóan legalább 1 mrd EUR keret fog bent maradni még a legoptimistább forgatókönyvek szerint is. **Ez így együtt több mint 1 000 mrd Ft-os keretet jelentene, amely a korábban meghatározott kööttségek nélkül, az új kormány által meghatározott prioritások mentén lehetne felhasználható.** Természetesen ezeknek a prioritásoknak az EU céljaival is összhangban kell lenniük.

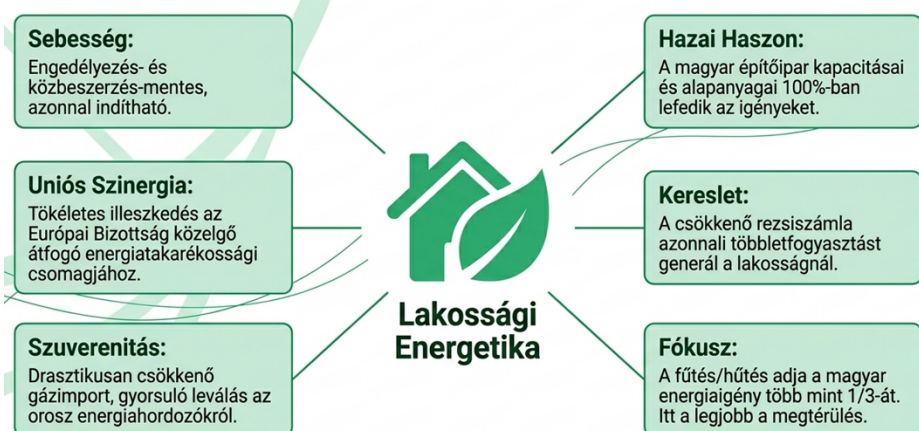
Mire lehetne úgy felhasználni egy ekkora forrást, hogy az szolgálja a gazdaság élénkítését, a hosszútávú nemzeti érdekeket és az EU számára is elfogadható legyen?

Legjobb megoldásnak erre a kisléptékű lakossági energiahatékonysági beruházásokat látjuk. Ezeknek számos előnye van a téma szempontjából:

- az esetek többségében engedélyeztetés nélkül megvalósíthatók,
- a lakossági felújításoknál nincs szükség közbeszerzésre, emiatt gyorsan megvalósulhatnak,

- a magyar építőipar képességei, kapacitása megfelelő a legtöbb tevékenységhez, így magas arányban csapódhatnak le a megrendelések a magyar cégeknél,
- a szükséges alapanyagok többségét Magyarország is képes előállítani,
- a lakosság fűtési, hűtési célú energiafelhasználása teszi ki a magyarországi energiaigény jelentős részét (több mint egyharmadát). Itt lehet az egységnyi támogatással a leghatékonyabban csökkenteni az energiafelhasználást,
- a lakossági fűtési, hűtési célú energiaigény csökkentése nagyban javítaná Magyarország energia szuverenitását, mivel jelentős mértékben külföldi földgázból nyerjük erre a célra az energiát. Ez egyben az orosz földgázzal való leválást is segítené, ami szintén közös célja az Európai Uniónak,
- a rezsizámla tényleges csökkentése több pénzt hagyna a lakoságnál is, ami javíthatja a fogyasztást is,
- az Európai Bizottság hamarosan egy átfogó energiatakarékossági csomagot terjeszt be, amely egyszerre kezelné az aktuális válságot és gyorsítaná az energiarendszer szerkezeti átalakítását. Erre a tervre tudna rácsatlakozni a magyar kormány a javaslatával.

Miért a kisléptékű lakossági energetika a tökéletes eszköz?

Lakossági energetikai célú programra már van is megvalósítási tapasztalat és intézményrendszer Magyarországon. Ezek bármelyike alkalmas lehet arra, hogy az új program mintájául szolgáljon és a bevált megoldásokkal, ügyintézési megoldásokkal lehetővé tegye a forrás gyors kihelyezését.

Ilyen az előző fejezetekben már hivatkozott Otthonfelújítási Program, amely legutóbbi változatában 5 m Ft hitelt és 5 m Ft vissza nem térítendő támogatást biztosított olyan lakossági épület felújításokra, amelyekkel legalább 30% mértékű megtakarítás volt elérhető. A program népszerűségét jelzi, hogy a Budapestre szánt keret egy fél évvel a program vége előtt kimerült.

Ugyancsak jó megoldás a Hitelesített Energiamegtakarítás (HEM) rendszerének kiterjesztése. Ez úgy működhetne, hogy a forrással bíró állami szervezet belépne az Energiahatékonysági Kötelezettségi Rendszerbe (EKR) és lehetőséget biztosítana az auditorok által hitelesített energiamegtakarások megvásárlására. Jelenleg a HEM-eket az energiakereskedők kötelesek megvásárolni. Ennek a keresletét lehetne megnövelni az átalakított EU-s forrásokból. Ez azért is jó megoldás, mert lehetőséget adna a cégeknek is, hogy forrást kapjanak az energiamegtakarítási projektek finanszírozására. Ez a támogatási forma továbbá nem korlátozza az alkalmazható technológiák körét, így például ebből a forrásból lehet hűtőházak, terményszárítók korszerűsítését is finanszírozni, de akár családi házak energiakorszerűsítésre is felhasználható.

Érdemes lenne a fenti megoldások mellett egy **önkormányzati bérlakásprogramot is elindítani**, amely a szociális szempontot is behozná az energetikai mellé. A megújuló energetikai és energiahatékonysági támogatási programok sajnos nem tudják elérni azokat a jellemzően egyedülálló nyugdíjasokat, akiknek nincsen elég megtakarításuk a szükséges önerő finanszírozására. Ők jellemzően olyan ingatlanokban élnek, amelyek piaci értéke nagyon alacsony, így hitelek biztosítékként sem használhatók. Sok ingatlantulajdonos egyben túl idős ahhoz, hogy belevágjon egy felújításba, ugyanakkor a magas energiaköltség nagyon megterheli a jellemzően amúgy is szűkös pénztárcáját.

Nekik lehetne segítség az, ha az önkormányzatok kapnának keretet az újrafazonírozott EU-s forrásokból arra, hogy az ingatlant megvásárolják, felújítsák, majd biztosítsák szociális bérlakásként az eredeti tulajdonosok részére. Ez javíthatná az érintettek jövedelmi helyzetét és életminőségét is, továbbá kezdete lehetne egy önkormányzati bérlakás állomány kialakulásának, amely segíthetne a több térségben már egyre erősebben érezhető lakhatási válság kezelésében is.

Ez a cél is jól illeszkedik az EU céljaihoz, amely a lakhatási válság kezelését már a jelenlegi 2021-2027-es időszak prioritásai közé is beemelte a félidős felülvizsgálat során.

Ezeket a fejlesztésekre mind alkalmazhatóak lennének az RRF-ben már kipróbált eredményalapú, vagy más alapoknál költségfüggetlennek hívott finanszírozás módszerek - jelentősen gyorsítva a forráslehívást.

A tanulmányt a

szakértői készítették.

<https://climates.hu>

